

TvMR

Tijdschrift voor Mensenrechten
Driemaandelijke uitgave
Verschijnt vier keer per jaar
Aanbevolen citeerwijze: TvMR

Redactie

Hoofdredacteur: Eva Brems
Eindredacteur: Astrid Thienpont
Redactie: Fiona Ang, Sabine Dawoud, Willem Debeuckelaere, Paul de Hert, Evelien Dekezel, Marie Delplace, Yves Haeck, Alexander Hoefmans, Aagje Ieven, Véronique Joosten, Karen Meerschaut, Paul Pataer, Stefan Sottiaux, Maxime Stroobant, Marjan Van de maele, Diederik Vandendriessche, Pieter Vanden Heede, Wouter Vandenhole, Nathalie Van Leuven, Mieke Verheyde

Vormgeving: Bram Wets

Tijdschrift voor Mensenrechten is een initiatief van de Liga voor Mensenrechten vzw.

Abonnement op TvMR? Bel 09/223.07.38

Redactiesecretariaat

Liga voor Mensenrechten vzw
J. Van Stopenberghestraat 2, 9000 Gent
tel: 09 223 07 38 – fax: 09 223 08 48
e-mail: info@mensenrechten.be
website: <http://www.mensenrechten.be>

Redactionele samenwerking en disclaimer

Het Tijdschrift voor Mensenrechten is een initiatief van de Liga voor Mensenrechten vzw. De redactie heeft een volstrekt autonoom statuut. Het TvMR strekt tot het aanmoedigen van het onderzoek naar actuele mensenrechtenthema's en het verspreiden van de kennis hierover. Voor publicatie aangeboden teksten, arresten en vonnissen en te bespreken boeken mogen rechtstreeks naar het redactiesecretariaat worden gestuurd. De redactie behoudt zich alle rechten voor de publicatie van ingezonden artikels, werken, advertenties, ed. te weigeren. Aan de totstandkoming van deze publicatie is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de redactie en de uitgever geen verantwoordelijkheid. Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen redactionele bijdragen.

Lidmaatschap Liga voor Mensenrechten en jaarabonnements

Lid + abonnement op Tijdschrift voor Mensenrechten: 27 €
Lid + abonnement op Fatik, tijdschrift voor Strafrecht en Gevangeniswezen: 35 €
Lid + abonnement op beide tijdschriften: 60 €
Steunend lid + abonnement op beide tijdschriften: 96 €
Lid zonder abonnement: 5 € per jaar

Het is ook mogelijk om, losgekoppeld van het lidmaatschap, een abonnement op de tijdschriften te bekomen.
Meer informatie bij Liga voor Mensenrechten.

De inhoudstafels van de oudere jaargangen zijn consulteerbaar op de website van de Liga voor Mensenrechten - www.mensenrechten.be

© Niets uit deze publicatie mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronische gegevensdragers of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande, uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uit respect voor mens en milieu wordt TvMR gedrukt op kringlooppapier en zonder Vluchtige Organische Stoffen door Druk in de Weer, Gent.

Dodelijke injectie geen wrede of ongewone straf

Het terechtstellen van ter dood veroordeelden door middel van een injectie vormt geen wrede of ongewone straf, zo oordeelde het Amerikaanse Supreme Court. Deze executiemethode, waarbij achtereenvolgens drie verschillende soorten drugs worden toegediend, schond volgens twee ter dood veroordeelden uit de staat Kentucky het Achtste Amendement van de Amerikaanse Grondwet ("Excessive bail shall not be required, nor excessive fines imposed, nor cruel and unusual punishments inflicted"). Ter ondersteuning van hun argumentatie haalden de twee verschillende gevallen aan waarbij was aangetoond dat de injectiemethode had geleid tot vreselijke en langdurige pijn.

Het Supreme Court stelde dat "elke executiemethode het risico in zich houdt dat pijn wordt toegebracht", en dat "de Amerikaanse Grondwet bijgevolg niet vereist dat elke vorm van pijn wordt vermeden bij het terechtstellen van ter dood veroordeelden". Volgens het Hof zal "geen enkele terechtstellingmethode vrede vinden in de ogen van diegenen die zich op basis van morele, religieuze of sociale gronden tegen de doodstraf verzetten", en is een straf slechts wreed indien deze "iets onmenselijk en barbaars, verdergaand dan het louter wegnemen van leven" met zich meebrengt.

Door de afwijzing van de klacht van de twee ter dood veroordeelden kunnen de meeste executies in de Verenigde Staten, die sinds september vorig jaar waren opgeschort in afwachting van de uitspraak, worden hervat.

Baze et al v. Rees, Commissioner, Kentucky Department of Corrections, U.S. Supreme Court, 16 april 2008 (<http://www.law.cornell.edu/supct/html/07-5439.ZS.html>).

Mensenrechten op het slagveld

Tot voor kort konden soldaten van het Britse leger zich slechts op hun mensenrechten beroepen voor zover ze zich in hun kazerne of op hun basis bevonden. Binnenkort zou daar verandering in kunnen komen. Een High Court rechter oordeelde dat het Britse Ministerie van Defensie verantwoordelijk kan worden gesteld voor een schending van artikel 2 van de Human Rights Act (recht op leven) indien een soldaat tijdens gevechtsoperaties of inspectierondes overlijdt als gevolg van onvoldoende of defecte uitrusting. Familieleden van overleden militairen zouden bovendien recht hebben op juridische bijstand en op inzage van de militaire documenten die op dat overlijden betrekking hebben. Tot slot kan de militaire overheid lijkschouwers niet censureren wanneer deze zich uitspreken over mogelijke doodsoorzaken.

Het Britse Ministerie van Defensie heeft aangekondigd tegen de beslissing in beroep te gaan. Het Ministerie ontkent niet dat mensenrechten in zekere mate toepasselijk kunnen zijn op militairen in gevechtssituaties, maar wenst van House of Lords (vanaf 2009 United Kingdom Supreme Court) meer duidelijkheid te krijgen over de precieze voorwaarden daartoe. Het belooft voor rechters alvast geen sinecure te worden om te beoordelen of er zich tijdens chaotische en zeer snel wisselende gevechtssituaties al dan niet een mensenrechtenschending heeft voorgedaan.

Vorig jaar oordeelde het House of Lords al, in een zaak waarin een Iraakse hotelreceptionist overleed ten gevolge van mishandeling door Britse soldaten, dat de handelingen van Britse militairen in buitenlandse operaties moeten voldoen aan de vereisten van de Human Rights Act (i.e. de omzettingwet van het EVRM).

ECRI bezoekt België

De *European Commission against Racism and Intolerance* (ECRI), het antiracisme orgaan van de Raad van Europa, brengt tussen 22 en 26 september 2008 een bezoek aan België. Het wordt het vierde bezoek van ECRI aan ons land. ECRI's rol bestaat enerzijds uit het voeren van landenbezoeken, gevolgd door individuele aanbevelingen, en uit het formuleren van algemene thematische aanbevelingen anderzijds. Een delegatie van ECRI-leden zal een onderhoud hebben met zowel beleidsmakers als met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld om een dialoog aan te gaan over de strijd tegen racisme, discriminatie en onverdraagzaamheid. ECRI analyseert de komende maanden, ter voorbereiding van het bezoek, de mate waarin België de aanbevelingen heeft opgevolgd die na het derde ECRI-bezoek in 2003 werden geformuleerd. De aanbevelingen die ECRI zal doen op basis van het vierde bezoek worden verwacht tegen begin 2009. Het verslag en de aanbevelingen van het derde bezoek kan worden geraadpleegd op http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/1-ecri/2-Country-by-country_approach/.